

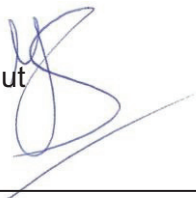
B i j l a g e 1 :

W e s t - G r a f t d i j k

N o t i t i e M u i z e n o n d e r z o e k

Inventarisatie van de Waterspitsmuis en de Noordse woelmuis bij 't Rietbosch en West Grafdijk

Doel	Ecologisch veldonderzoek naar de aanwezigheid van de Waterspitsmuis en de Noordse woelmuis bij 't Rietbosch en West Grafdijk, in verband met ruimtelijke plannen op deze locatie
Opdrachtgever	BügelHajema Adviseurs
Referentie	Sikkema, M. 2011. Inventarisatie van de Waterspitsmuis en de Noordse woelmuis bij 't Rietbosch en West Grafdijk. A&W-notitie 1758msg.11. Altenburg & Wymenga bv, Feanwâlden.
Projectcode	1758.msg.11
Status	Eindnotitie
Datum	1 september 2011
Projectleider	J. Schut
Autorisatie	Goedgekeurd, J. Schut

Inhoud

1. Inleiding
2. Situatieschets en plannen
3. Het uitgevoerde veldonderzoek
4. Conclusies en aanbevelingen

Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek bv

Suderwei 2
Postbus 32, 9269 ZR Feanwâlden
tel. 0511 – 474764, fax 0511 – 472740
email info@altwym.nl

1. INLEIDING

Aanleiding en doel

In verband met de ontwikkeling van recreatiepark 't Rietbosch en West-Graftdijk wordt een nieuwe ontsluitingsweg aangelegd. Omdat de ligging van deze weg mogelijk overlapt met leefgebied van de zwaar beschermde (zie tekstkader) muizensoorten Waterspitsmuis en Noordse woelmuis, kan de aanleg mogelijk leiden tot effecten op het leefgebied van beide soorten. Om te bepalen in hoeverre de wegaanleg leidt tot effecten op de Waterspitsmuis en/of de Noordse woelmuis, is de aanwezigheid van beide soorten in het plangebied onderzocht.

Beschermingsstatus van de Waterspitsmuis en de Noordse woelmuis

Zowel de Noordse woelmuis als de Waterspitsmuis vallen in het zware beschermingsregime van de Flora- en faunawet. Dit houdt in, dat ingrepen in het leefgebied van deze soorten die leiden tot negatieve effecten, zijn verboden. De Noordse woelmuis wordt daarnaast vermeld op Bijlage IV van de Habitatrichtlijn. Per augustus 2009 heeft het ministerie van LNV besloten, dat voor soorten die worden vermeld op Bijlage IV van de Habitatrichtlijn bij ruimtelijke ordening geen ontheffing van de verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet kan worden verkregen. De Waterspitsmuis wordt niet vermeld op Bijlage IV van de Habitatrichtlijn. Het is voor deze soort nog wel mogelijk een ontheffing te verkrijgen bij ruimtelijke ordening.

Voor de Noordse woelmuis zijn in het kader van de Habitatrichtlijn voorts beschermde gebieden aangewezen, de Natura 2000-gebieden. In de directe nabijheid van het plangebied liggen twee gebieden die zijn aangewezen voor de Noordse woelmuis: Natura 2000-gebied 'Sneekermeergebied' en Natura 2000-gebied 'Witte en Zwarte brekken'. Het plangebied vormt het tussenliggend gebied.

Voor meer informatie omtrent de natuurwetgeving wordt verwezen naar Bijlage 1 van dit rapport.

2. Situatieschets en plannen

Ligging en beschrijving

Het onderzoeksgebied (weergegeven in figuur 1) is gelegen in een open graslandpolder, gelegen tussen de provinciale weg N 244 en de Kanaaldijk. Het te onderzoeken gebied bestaat uit een smalle strook, parallel aan de N 244. Het gebied bestaat uit graslanden met daartussen waterplantenrijke sloten, met een goed ontwikkelde oevervegetatie. De wegberm van de N 244 is tamelijk schraal en bloemrijk, een deel van de berm wordt extensief gemaaid waardoor een hogere en ruigere vegetatie ontstaat waarin muizen enige dekking hebben tegen predatoren.

Figuur 1. Ligging van het plangebied.

Voorgenomen plannen

De plannen bestaan uit het aanleggen van een nieuwe ontsluitingsweg ten behoeve van de toegang tot het te realiseren recreatiepark. Deze ontsluitingsweg is gepland in de polder tussen de N 244 en de Kanaaldijk, en zal de verbinding gaan vormen tussen de Burgemeester Daalenbergstraat aan de westzijde van het plangebied en de (toekomstige) bebouwing in de polder. De exacte ligging van deze weg is momenteel nog niet definitief vastgesteld, daarom is het tracé niet op kaart weergegeven.

3. HET UITGEVOERDE VELDONDERZOEK

Methode

A&W gebruikte de methode van Bergers (1997) bij de inventarisatie van muizen. Dit is in Nederland de 'standaard' methode, die door het ministerie van EL&I wordt aanbevolen. De methode van Bergers is geschikt voor inventarisatie van zowel de Waterspitsmuis als voor de Noordse woelmuis. Bij deze methode worden live traps gebruikt, vallen waarbij muizen diervriendelijk worden gevangen. Na vangst worden de muizen op dezelfde plaats losgelaten. De vallen worden paarsgewijs uitgezet langs raaien van circa 100 meter. Elke raai bestaat uit 10 vangpunten, een complete raai bestaat dus uit 20 vallen. Volgens de methode worden de vallen eerst open neergezet, zonder dat ze op scherp staan ('pre baiten'). De muizen kunnen zo wennen aan de beschutting en het voedsel dat wordt aangeboden, waardoor de vangkans en de betrouwbaarheid van het onderzoek toenemen. Na ten minste twee etmalen worden de vallen op scherp gezet en begint het eigenlijke vangen. Gedurende twee dagen en twee nachten worden de vallen tweemaal per etmaal gecontroleerd.

Plaatsing van de vallen in het veld

Het veldonderzoek heeft plaatsgevonden van 11 tot en met 17 augustus 2011. Dit is een geschikte periode voor het uitvoeren van een betrouwbare inventarisatie naar de aanwezigheid van de Noordse woelmuis en de Waterspitsmuis, omdat de dichtheden (aantal per oppervlakte-eenheid) van deze soorten doorgaans een maximum bereiken. Augustus is aan het einde van de voortplantingsperiode, terwijl de wintersterfte nog niet heeft plaatsgevonden. Door de relatief hoge dichtheid is de trefkans groter, waardoor de betrouwbaarheid van het onderzoek hoger wordt.

Er is in het veld gebruik gemaakt van drie raaien, met in totaal 60 vallen. Deze onderzoeksinspanning is, gelet op de geringe omvang van het plangebied, voldoende voor een betrouwbare inventarisatie van de aanwezige muizensoorten.

De drie raaien zijn geplaatst in de slootkant van de wegberm van de N 244 (figuur 2). Hier bevond zich een voor muizen geschikte vegetatie (plantensoortenrijk en dekking) langs een heldere en waterplantenrijke sloot. Bovendien overlappen de locaties waar de vallen zijn geplaatst met de mogelijke ligging van de ontsluitingsweg.

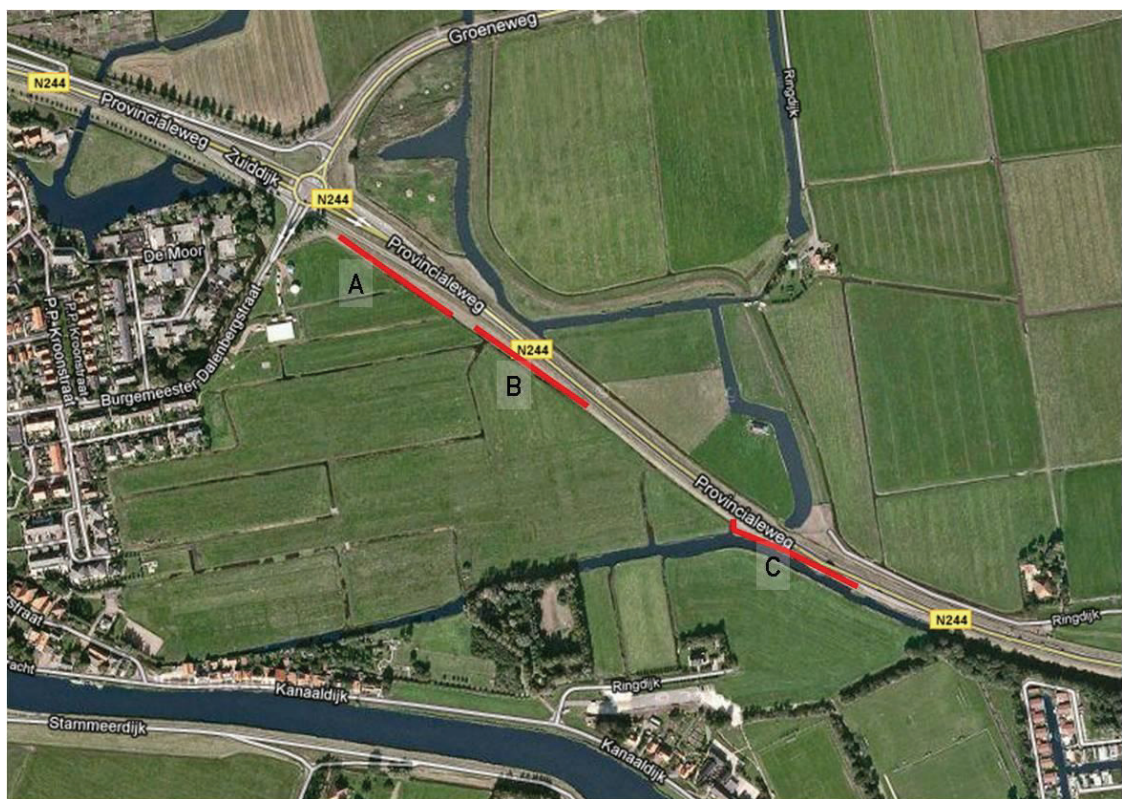
Resultaten van het veldonderzoek in 2011

Tijdens de inventarisatie van 2011 zijn de zwaar beschermde Noordse woelmuis en Waterspitsmuis niet gevangen. Deze soorten zijn niet aanwezig in het plangebied.

Uit het veldonderzoek blijkt verder, dat drie licht beschermde muizensoorten in het plangebied voorkomen, dit zijn Bosmuis, Veldmuis en Huisspitsmuis. In de onderstaande tabel 2 zijn de vangsten weergegeven.

Raai	Bosmuis	Veldmuis	Huisspitsmuis
A	0	0	0
B	2	0	0
C	1	1	3
Totaal	3	1	3

NB. In raai B is twee keer een Bosmuis gevangen, dit betreft echter hetzelfde exemplaar dat twee keer werd gevangen. De Huisspitsmuizen zijn niet gemerkt, het is daarom onbekend hoeveel exemplaren het hier betreft.

Figuur 2. Locaties van de valraaien ten behoeve van het muizenonderzoek.

4. CONCLUSIES

De conclusies van het in 2011 uitgevoerde veldonderzoek zijn de volgende:

- Het plangebied maakt geen deel uit van het leefgebied van de zwaar beschermde Noordse woelmuis of de Waterspitsmuis. De Waterspitsmuis en/of de Noordse woelmuis ondervinden daarom geen effecten van de voorgenomen wegaanleg.
- Het plangebied maakt wel deel uit van de licht beschermde Bosmuis, Veldmuis en Huisspitsmuis. Voor licht beschermde soorten geldt een vrijstelling van enkele verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet.

LITERATUUR

Bergers, P.J.M. & M. La Haye 2000. Kleine zoogdieren betrouwbaarder en efficiënter inventariseren. De Levende Natuur 101 (2): 52-58.